

Uppsala brandförsvares råd och anvisningar om tillfälliga utomhusarrangemang

Uppsala brandförsvaret beskriver vår tolkning av tillämpliga lagar och regelverk som rör tillfälliga utomhusarrangemang enligt Lagen om skydd mot olyckor SFS 2003:778, Boverkets byggregler BFS 2013:14 och Föreskrifter om besiktning av samlingstält, SRVFS 1995:1.

Varje år anordnas ett flertal tillfälliga arrangemang i Tierp, Uppsala och Östhammars kommun. Många av tillställningarna arrangeras i tält av olika slag och storlekar. För att uppnå ett fullgott brandskydd och en tillfredställande utrymningssituation i tälten har Uppsala brandförsvaret tagit fram råd och anvisningar för hur brandskyddet ska upprättas. Samråd bör alltid ske med brandförsvaret inför större arrangemang.

Tälten

Tält och tältdukar i tält som är avsedda för fler än 150 personer ska vara besiktade och godkända av ackrediterat besiktningsorgan. Kopia på besiktningsintyget ska finnas på plats hos arrangören och kan komma att kontrolleras vid en eventuell tillsyn. Kopia på besiktningsintyget kan normalt fås av tältuthyraren eller ägaren. Hängande tyg i tält avsedda för mer än 150 personer skall vara av tältdukmaterial eller brandskyddsimpregnerat och det ska finnas intyg på materialets brandskyddsegenskaper.

Placering

Tälten ska placeras så att risk för brandspridning mellan tälten minimeras. Ett avstånd på 6 meter ska hållas mellan större tält. Mindre tält eller bodar (till exempel marknadsstånd, försäljningstält) kan placeras närmre varandra under förutsättning att antalet personer i tälten/bodarna är begränsat. För att hindra brandspridning till befintliga byggnader krävs ett minsta avstånd på 6 meter mellan tält/scen/bod och byggnadens fasad. Avståndet kan minskas om tältet/boden eller fasaden inklusive fönster klassas brandtekniskt.

Tält, scener, bodar och liknande ska placeras så att brandförsvarets utryckningsfordon har tillgänglighet till samtliga byggnader i och kring arrangemangsområdet. Maximalt avstånd mellan körbar väg och tält får ej överstiga 50 meter. En minsta körbanebredd om 3 meter krävs. Observera att placeringen inte heller får blockera befintliga räddningsvägar, brandposter och liknande. Karuseller

och andra ”höjdatraktioner” ska placeras så att räddningstjänstens höjdfordon har tillgänglighet direkt till karusellen.

Släckutrustning

Alla tält där besökare kan vistas ska ha minst en handbrandsläckare per tält. Tält avsedda för fler än 150 personer skall ha minst två handbrandsläckare. Avstånd till närmaste handbrandsläckare ska vara maximalt 25 meter. Handbrandsläckarna bör vara placerade i anslutning till utrymningsvägar, bar och scen. Handbrandsläckare ska vara tydligt utmärkta. Handbrandsläckare av typ kolsyresläckare för brand i elektrisk utrustning ska finnas vid mixerbord/scen. Området för tivolverksamhet samt områden med mindre bodar och tält ska förses med handbrandsläckare så att personal/funktionärer har möjlighet att släcka mindre bränder inom arrangemangsområdet.

Eld och pyroteknik

Pyroteknik kräver tillstånd från polisen. Kontakta Polismyndigheten i Uppsala län för ansökan om tillstånd.

Öppen eld och pyroteknik får inte förekomma inne i tält.

Vid varje försäljningsställe får upp till 60 liter gasol hanteras utan tillstånd, hanteras mer än 60 liter ska tillstånd sökas hos Uppsala brandförsvaret.

Hanteras brandfarlig vara ska det finnas en utsedd föreståndare för brandfarlig vara.

Gasflaskor ska placeras stående och stadigt uppställda på en väl ventilerad plats, skyddade från yttre påverkan och obehöriga personer. Om förbrukningsapparaten är portabel ska flaskan placeras tillsammans med förbrukningsapparaten, till exempel på försäljningsvagnen. Normalt är det endast dagsbehovet av gasol som får finnas på hanteringsplatsen. Transport/byte av gasolflaskor får inte ske under verksamhetens öppettider. Ingen förvaring av gasol får ske inom arrangemangsområdet efter verksamhetens stängningstid.

På varje skåp, vagn och stånd där gasol förbrukas ska det finnas en väl synlig trekantig gul skylt med svart bård och symbol som varnar för brandfarlig vara, enligt bilden nedan. I nära anslutning till hanteringsplatsen för gasolen ska en handbrandsläckare (6 kg pulver) finnas lättåtkomlig.

Varningsskylt gasol

I varje tält/bod med hantering av brandfarlig vara (till exempel gasol) ska handbrandsläckare av typ pulver (minst 6 kg) finnas i nära anslutning.

Sjukvårdsmaterial

Sjukvårdsmaterial bör finnas i alla tält för mer än 150 personer.

Utrymnings säkerhet

Alla tält skall ha minst två av varandra oberoende utrymningsvägar. Utgångar och gångvägars sammanlagda bredd bör beräknas mot det största antalet personer tältet rymmer. Gångar med samma bredd som tältöppningen ska finnas i tältet hela vägen fram till utgången. Markytan i gångar och vid utrymningsvägen ska vara väl utjämnad.

Avstånd till närmaste utrymningsväg får inte överstiga 30 meter. Utgångarna ska vara placerade så långt från varandra som möjligt så att en eventuell brand inte riskerar att samtidigt blockera flera av utrymningsvägarna.

Antalet utrymningsvägar ska i större tält vara:

Tältstorlek	Lägst antal utgångar
Högst 400 personer	2
Fler än 400 men högst 800 personer	3
Fler än 800 personer	4

I tält avsedda för färre än 150 personer ska utrymningsvägarna ha en minsta fri bredd om 0,9 meter, tält avsedda för fler än 150 personer ska ha en minsta fri bredd om 1,2 meter. Observera att den fria bredden ska kunna erhållas i full ståhöjd (2 meter).

Uppskattning av personantalet måste ske av dem som ska bedriva verksamhet i tältet. Verksamheten/tältansvarig ska kunna säkerställa att maximalt tillåtet antal personer inte överstigs. Vid varje ingång till tältet ska en skylt finnas som upplyser om maximalt tillåtna antal personer i tältet.

Hjälp vid uppskattning

Stående/dansande personer	2,5 person/m ² fri golvyta
Sittande	1 person/m ² fri golvyta
Stående blandat med sittande	1,7 person/m ² fri golvyta
Försäljningstält	0,5 person/m ² fri golvyta

Vid möblering av stols-/bänkrader ska avståndet mätt från rygg till rygg vara minst 1,0 meter. Det fria passagemåttet mellan sits och framförvarande rygg ska vara minst 0,45 meter. Gångvägar med sittplatser på båda sidor ska ha en minsta bredd om 1 meter, med sittplatser endast på en sida ska ha en minsta bredd om 0,8 meter. Eventuella trappor ska vara väl förankrade. Vid fler än tre trappsteg bör trappan förses med ledstänger. Observera att utrymmet under gradänger inte får användas som förvaringsutrymme.

Tältduken ska vara lätt öppningsbar till erforderlig bredd med ett enkelt tryck. Tältöppningar får inte vara snörade eller försedda med dragkedja då detta fördröjer en eventuell utrymning. Öppningar kan eventuellt förses med mindre kardborreband för att kunna hålla tältduken stängd.

Tältöppningar ska markeras med belysta eller genomlysta utrymningsskyltar som ska kunna fylla sin funktion även om strömmen bryts. I lagertält eller mindre publika tält kan det räcka med efterlysende skyltar. I tält för fler än 150 personer ska belysta eller genomlysta utrymningsskyltar användas. Detta gäller även sommartid.

Utrymningslarm ska finnas i tält för fler än 150 personer med alkohol/dans/konserter och liknande. Utrymningslarmet ska ha möjlighet till manuell aktivering. Så kallade ”byggalarm” eller trådlösa larmsystem kan användas.

Ansvar och organisation

Arrangör

För att kunna genomföra tillfälliga arrangemang ställs krav på arrangören. Det är arrangörens ansvar att den verksamhet som bedrivs på arrangemangsområdet sker på ett säkert och tryggt sätt för besökare. Dels att tekniska krav enligt ovan följs och dels ska en organisation skapas som kan hantera nödlägen såsom brand, utrymning, allvarlig skada med mera.

För större arrangemang kan insatsplaner för räddningstjänst, sjukvård och polis behöva upprättas för att underlätta en snabb och effektiv insats. Det är viktigt att en tidig kontakt tas med myndigheterna samt att insatsplanen är känd bland personal/funktionärer på plats. Som arrangör krävs att ett helhetsgrepp tas över arrangemangsområdet. Arrangören ansvarar för att kontroller av säkerheten genomförs innan och under arrangemanget. Det kan vara en god idé att redan vid uthyrning/beställning av tältplats klargöra för de krav som kommer att ställas avseende brand och utrymningssäkerhet.

Det är viktigt att ansvaret vad gäller brandteknisk utrustning såsom handbrandsläckare, larm, nödljus med mera är tydligt fördelat mellan arrangör och enskilda verksamheter/tält.

Enskilda tält och verksamheter

För att kunna bedriva verksamhet i tält ställs krav på de enskilda föreningar eller företag som bedriver verksamheten. Varje tält/område ska utse ansvarig för brandskydd och säkerhet. Ansvaret ska vara tydligt och all personal/funktionärer ska veta sina uppgifter vid olika nödlägen.

Information till personal/funktionärer ska vara skriftlig och omfatta minst följande punkter:

1. Ansvariga personer/funktioner
2. Rutiner för nödläge
 - Utrymningsrutin
 - Rutin vid strömlöshet
 - Rutin vid personskada
 - Handhavande och placering av handbrandsläckare
3. Kort beskrivning av brandskyddet, till exempel med en enkel utrymningsplan, handbrandsläckare med mera.
4. Checklista för egenkontroller av säkerheten

Inför varje dag/arrangemang ska egenkontroll av säkerheten genomföras.

Uppsala brandförsvaret har möjlighet att genomföra tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Tillsynen riktar sig till ansvarig arrangör. Tillsyn i form av stickprov kan komma att genomföras på varje enskild verksamhet/tält/område.